

Autismevriendelijke stage

Ilse Van den Eede

Autismedeskundige

Consultant (neuro)diversiteit & inclusie

Wie ben ik?

Wo, omgaan met Autisme

Gediplomeerde Autisme Coach

Ervaringsdeskundige

Opleidingen scholen, bedrijven ,
ouders,..

Workshops voor kinderen en volwassenen
met Autisme

Wat zijn de leerdoelen van een stage?

Wat staat er op het menu vandaag?

1. Waarom belangrijk?
2. “Leren werken” of “leren leven”?
3. Goed begonnen is half gewonnen
4. Iedereen succes?
5. Vragen?

QUIZ time!

Zijn volgende stellingen waar of niet waar?

Quiz

Studenten met Autisme besteden gemiddeld 5u per week EXTRA aan hun studieprogramma in vergelijking met andere studenten

ING IN PRIMARY

[Handwritten signature]
CHANCELLOR

Hollander
ANCELLOR

Quiz

Een student met autisme heeft bijna even veel kans om na 5 jaar studie met een diploma te eindigen.

A person wearing a dark grey or black jacket with 'LINCOLN ELECTRIC' and 'FR' logos, safety glasses, and earplugs is working on a metal surface. The background is a blurred industrial setting with yellow and white elements.

Quiz

Als studenten met Autisme hun diploma niet behalen, komt dat vaak door de stage.

Quiz

De stageplaats heeft de vrije keuze om aanpassingen toe te staan.

Quiz

Meer dan 80% van de mensen met autisme vindt geen job

Vragen van studenten met Autisme

Felix

“Ik heb zo veel vragen die me echt verlammen. Ik ben heel gemotiveerd, maar eenmaal de stage echt van start gaat, ben ik zo zenuwachtig dat ik zelfs niet meer durf te gaan”

Lisa

“Ik moet een stage doen, maar ik durf zelf niet te bellen, ik weet ook niet met wat ik rekening moet houden om te weten of het een goede stageplaats is”

“Ik vind het ook moeilijk om over mijn Autisme te praten”

Vragen van studenten met Autisme

Charlotte

“Ik heb een negatieve evaluatie gekregen en ik heb zo mijn best gedaan. Ik heb geen idee wat er fout is gelopen”

Mathias

“Ik ben gestart, maar na drie dagen gestopt want het was totaal niet wat ik verwacht heb”

1. Waarom belangrijk?

Vanuit Autisme bekeken

Belang van **PRIMAIRE** ervaring!

Leerdoelen zo breed mogelijk formuleren:

Wat heb ik nodig om te functioneren?

Wat doe ik graag?

Waar voel ik mij het beste?

Welke omgevingsfactoren werken voor mij?

Deze ervaring plaatsen binnen een grotere context!

Succeservaringen plaatsen tov leermomenten!

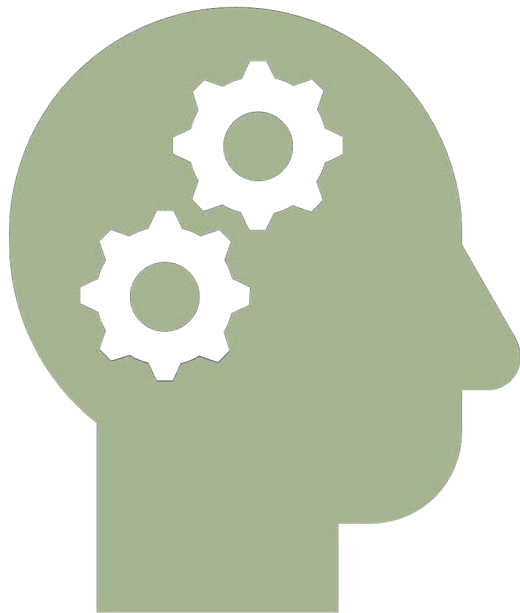

2. Leren werken of leren leven?

Vanuit Autisme bekeken

- **Theory of mind:**
Impliciete en expliciete verwachtingen
- **Executieve functies:**
Hoe en waarom
- **Centrale coherentie:**
Transfert van theorie naar praktijk
- **Context blindheid:**
living out loud
- **Sensorische beleving:**
VRAAG!

Aandacht besteden aan alle vragen die de student heeft

Meer voorbereiding omtrent randaspecten

Hoe geraak ik er?
Wat draag ik?
Wat doe ik tijdens pauze?
Hoe spreek ik de mensen aan?
Waarover praat ik?
Hoe gebeurt de evaluatie?

DURF TE VRAGEN

Vanuit Autisme bekeken

3. Goed begonnen, is half gewonnen... of is het VROEG begonnen?

Methode om stage aan te pakken

Samen met de **student** achterhalen welke

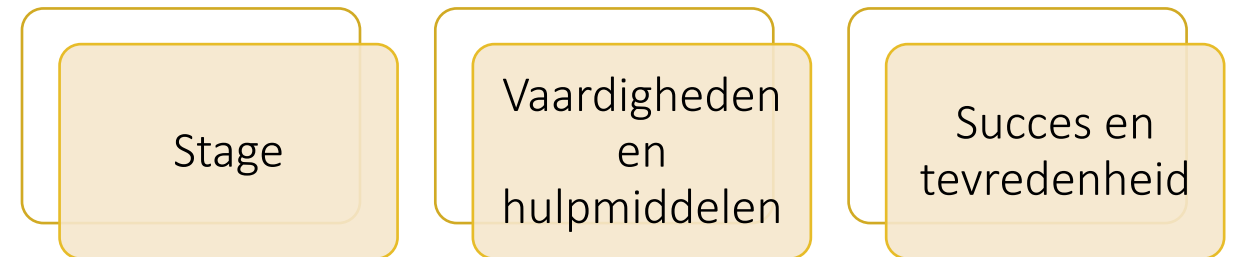
vaardigheden en **hulpbronnen**

hij/zij nodig heeft om met

succes en **tevredenheid**

de studie te kunnen

voortzetten en afronden

Methodiek stage met een functiebeperking

(Bron: Op stage met een functiebeperking, Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs, p 24)

1. Needs assessment

Analyse ondersteuningsbehoeftes
Bij de START, maar ook CYCLISCH

Beschrijving eisen en verwachtingen van de
stageplaats
EXPLICIETE + IMPLICIETE verwachtingen

Bereid je stage voor (website SIHO)

Gesprek met de student!

Tips voor eerste gesprek

Gebruik LSD

Luisteren

Samenvatten

Doorvragen

Gebruik geen NONSENS

Niet Oplossen

Niet Sturen

Niet Suggesteren

2. Selectie van de stageplaats

First the place than the training!

Randfactoren kunnen een grote rol spelen!

Veilig leerklimaat

Aanpassingen kunnen vastgelegd worden in de stageovereenkomst

Dialogoog moet openblijven voor wijzigingen tijdens de stage

Het is niet evident om zelf een stageplaats te vinden, mede omdat er **aanpassingen** moeten besproken worden. **VRAAG** of er hulp nodig is!

3. Voorbereiding stage

Voor de start **kennismaking** voorzien van de stageplaats en stagementor

Bespreking noden maar ook sterktes!

(gedeeltelijk) **thuiswerk** mogelijk?

Bespreking van de **competenties** (SMART)

Zelfregulerend leren van de student en verhoogt competentiegevoel (context geven)

Introductiemoment met de **collega's** samen voorbereiden → zelf laten communiceren

4. Begeleiding van het werkplekleren

Extra instructie-en oefenmomenten kunnen aangeboden worden door stagementor en begeleider

Heldere en **expliciete** instructies geven

Eventueel **deelstappen** opsplitsen

Constructieve feedback + meer feedbackmomenten

Schriftelijke samenvatting van feedback, werkpunten en afspraken

4. Begeleiding van het werkplekleren

Leren reflecteren

→ per taak of competentie

→ STAR techniek: situatie, taak, acties, resultaat en reflecteren

Concrete materialen voorzien om over stage periode te reflecteren

→ leren om continu te reflecteren en te ontwikkelen

Indien falen

-> schriftelijke bronnen voor nabeschouwing en toekomstgericht te werken

5. Evaluatie stage

Redelijke aanpassingen evalueren
In belang van toekomstige stages

6. Optimaliseren van stagebeleid

Evaluatie van de non-discriminatie en redelijkeaanpassingsplicht

Belangrijke functie in **professionalisering** van stagementoren op vlak van begeleiding, coaching, visie ontwikkeling, het geven van feedback, evalueren en omgaan met diversiteit

Vormingsmomenten over diverse functiebeperkingen

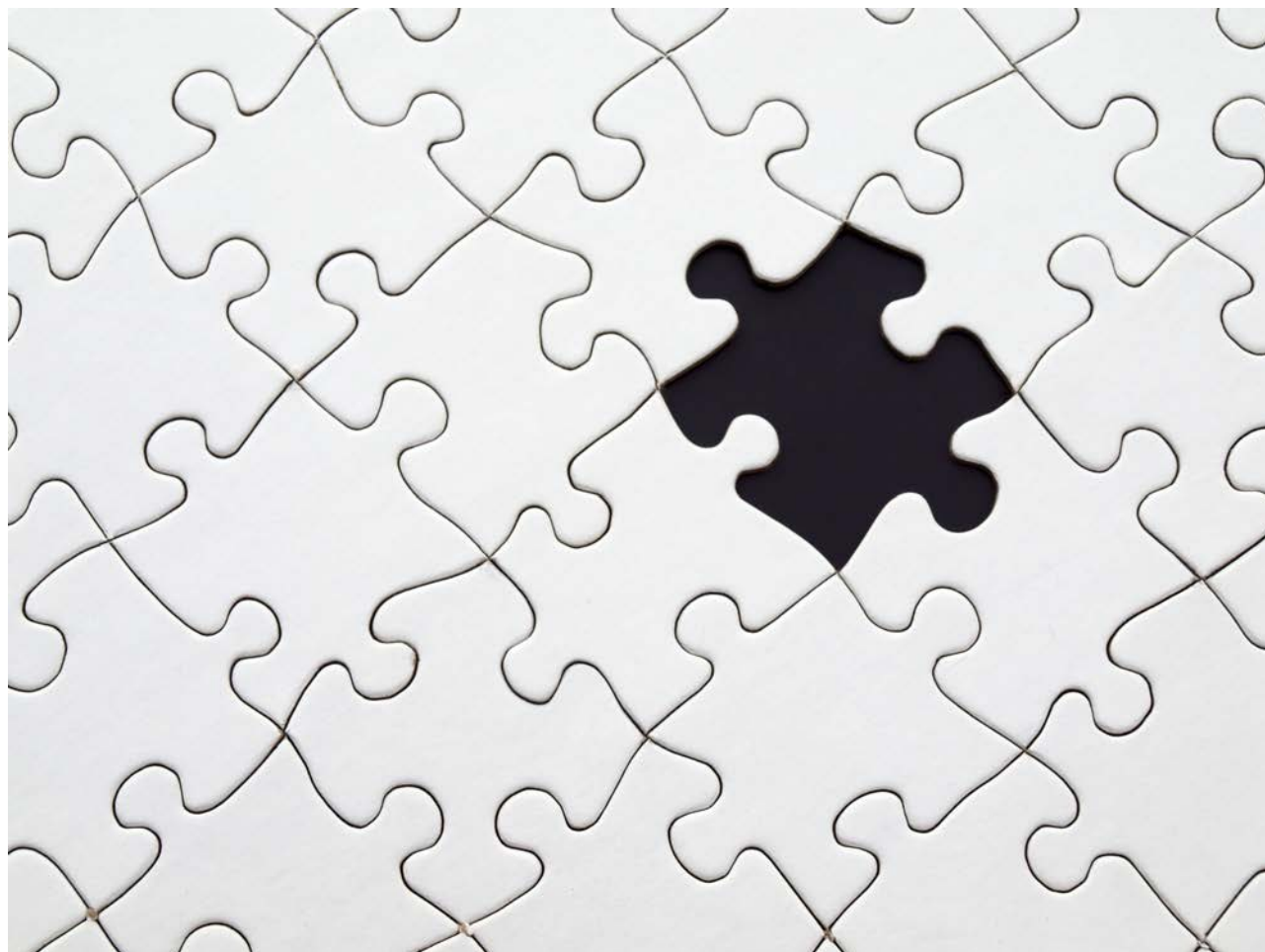
Sensibilisering voor de toekomst

Geloof in mogelijkheden voor studenten met een functiebeperking heeft een

4. “Iedereen succes?”

Vanuit Autisme bekeken

Fragmentarische blik → alle
deelaspecten benoemen → altijd
iets geleerd

Competentiegevoel

Iedereen heeft iets geleerd

Take away message:

1. Stage = belangrijkste eerste ervaring en heeft langdurige effect op de toekomstige loopbaan
2. Ondersteuning voor, tijdens en na stage!
3. Leerdoelen zo formuleren:
Kans op succeservaringen is groter!

Ilse Van den Eede

ilse@wo-omgaanmetautisme.be

www.wo-omgaanmetautisme.be

Vragen?